

MÅL & BUDGET 2023

PLAN 2024-2025

KÖPINGS
KOMMUN

INNEHÅLL

Budgetbeslut	2
Köpings kommuns budget.....	2
Organisationsschema	4
Styrmodell.....	5
God ekonomisk hushållning.....	6
Finansiellt mål.....	6
Kommunens mål	7
Gemensamma utvecklingsmål.....	7
Ekonomiska förutsättningar	8
Samhällsekonomisk utveckling.....	8
Befolkningsutveckling.....	8
Demografi.....	8
Kommunalskatt.....	9
Löner.....	9
Pensionskostnader.....	9
Lån.....	9
Räkenskaper	10

© Köpings kommun

Rapporten skriven av:
Magnus Uhlin

Antagen av:
Kommunstyrelsen, 2023-01-24

Baserat på budgetbeslut i
Kommunfullmäktige 2022-11-28

Budgetbeslut

Detta dokument är en sammanställning av det budgetbeslut för 2023 Köpings kommuns kommunfullmäktige antog den 28 november 2022. Det budgeterade ekonomiska resultatet för året är satt till 12 mkr vilket motsvarar drygt 0,6% av skatteintäkter och statsbidrag. Skatter och statsbidrag beräknas utifrån 26 200 invånare.

Köpings kommuns budget

Budgeten för 2023 innehåller både besparingar, effektiviseringar och satsningar. Kommunen har över tid haft en budget i balans vilket är ett viktigt mål även för 2023.

Skattesatsen är oförändrad. De kommunala verksamheterna har kompenserats för löneökningar samt för ökat personalomkostnadspålägg (PO-pålägg).

För Köpings kommun är kommande år att betrakta som ett extraordinärt läge. Situationen är utmanande för samtliga verksamheter och utrymmet för ekonomiska satsningar är relativt små.

Gruppen äldre ökar i kommunen och därmed behov av fler platser för omsorg, vilket också prioriterats i budgeten. Likaså prioriteras arbetet med barn och unga. Nämnderna måste prioritera i sina verksamheter och kostnader för att klara grunduppdrag och kvalitet.

Särskilda satsningar till 2023:

- Utbildningsnämnden tilldelas 0,5 mkr som en generell satsning på elevhälsan för barn och ungas situation i skolan.
- Social- och arbetsmarknadsnämnden tilldelas 4,0 mkr för ytterligare insatser till barn och unga.
- Vård- och omsorgsnämnden tilldelas 6,6 mkr för driften av det nya Ekliden samt för ett nytt LSS-boende.
- Kommunstyrelsen tilldelas 2,5 mkr för tecknande av nytt avtal för fastighetsförvaltning (AFF-avtal).

Effektiviseringar

I samband med beslut om budget 2023 har samtliga nämnder fått ett effektiviseringskrav. Dels ett generellt krav på 0,5% av total kostnad för samtliga nämnder och utöver det ytterligare ett effektiviseringskrav på 0,8% av totala kostnader men det skiljer sig i storlek mellan de olika nämnderna.

Driftbudget

Budgeten för Köpings Kommun skall uppfattas som en rambudget. Det innebär att kommunfullmäktige fastställer mål för och den övergripande tilldelningen av medel till respektive styrelse och nämnd, som sedan har ansvaret för sin ram. På samma sätt som kommunen tillämpar tillsynsstyrning inom verksamheterna gäller tillsynsstyrning med kommunstyrelsen som tillsynsansvarig.

RAMFÖRÄNDRINGAR (MKR)	Ram 2022	Tillägg 2022	PO-pålägg	0,5%	0,8%	Satsningar	Ram 2023
Kommunfullmäktige	3,6	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	3,6
Kommunstyrelsen	180,7	5,8	1,7	-1,2	-2,7	2,5	186,8
Samhällsbyggnadsnämnden	29,8	1,3	0,9	-0,2	-0,6	0,0	31,2
Kultur & fritidsnämnden	53,2	0,7	1,4	-0,3	-0,8	0,0	54,2
Utbildningsnämnden	643,1	14,3	23,7	-4,0	-2,0	0,5	675,6
Vård- och omsorgsnämnden	582,6	11,6	21,4	-3,4	-7,5	6,6	611,3
Social- och arbetsmarknadsnämnden	175,6	3,0	5,3	-1,0	-2,5	4,0	184,2
Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd	3,9	0,1	0,2	0,0	-0,1	0,0	4,0
Valnämnden	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skattefinansierad verksamhet	1673,1	36,8	54,5	-10,1	-16,3	13,6	1751,0

I tabellen ovan visas ramförändringen per nämnd från 2022 till 2023. Samtliga nämnder har fått ett tillägg under 2022 som motsvarar den årliga löneökningkostnaden. Till 2023 så har pensionskostnaderna ökat relativt mycket. Det beror främst på inflationen. Nämnderna har kompenserats för denna kostnadsökning. Samtliga nämnder har fått ett generellt effektiviseringskrav på 0,5% och utöver det ett riktat effektiviseringskrav som skiljer sig från nämnd till nämnd men som summerar till 0,8%. Effektiviseringskraven är utifrån det ekonomiskt tuffa läget. Till sist har kommunfullmäktige beslutat om särskilda satsningar.

Investeringsbudget

Köpings kommun är i ett expansivt läge kombinerat med stora reinvesteringsbehov. Det stora projektet i hamnen med att få in större fartyg fortlöper och en ny Nyckelbergsskola ska byggas. En strategisk tomt i hamnområdet är förvärvat under 2022 där relativt stora saneringsbehov föreligger. Utifrån demografin där vi får allt fler äldre finns behov av nya boenden. Det är många stora projekt och den kommande tioårsperioden beräknas investeringsnivån vara relativt hög. Investeringsram för nybyggnation av verksamhetslokaler ligger hos Kommunstyrelsen. Likaså planerat underhåll av befintligt bestånd. Beslutad investeringsram per nämnd 2023:

INVESTERINGSRAM 2023 (MKR)	
Kommunstyrelsen	211
Samhällsbyggnadsnämnden	1
Kultur- och fritidsnämnden	10
Utbildningsnämnden	8
Vård- och omsorgsnämnden	3
Social- och arbetsmarknadsnämnden	2
Investeringsreserv	15
Summa	250

Särskilda uppdrag 2023

I samband med budgeten har Kommunfullmäktige också beslutat om särskilda uppdrag:

Uppdrag till samtliga nämnder att arbeta för effektiviseringar med 1% inför år 2024 och år 2025.

En uppföljning av organisationsförändringen som genomfördes 2018 ska genomföras gällande resultat för kvalitet, ekonomi och samordning.

En utvärdering av organisationsförändringen från 2021 Kultur och fritid (folkhälsa) ska göras enligt ovanstående punkt.

Utredning om landsbygdsskolornas kök kan tillverka och sälja matlådor till äldre i området.

Arbeta för att samtliga förskolor i kommunen ska ha likvärdig pedagogisk kompetens.

Utredning av nattomsorgens organisationstillhörighet.

Kostnader för utbildning/skolverksamhet, ligger högre i Köpings kommun än i jämförbara kommuner. Vad skillnaderna beror på ska redovisas.

Organisationschema

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Därtill finns fyra helägda bolag och ett kommunalförbund. Ett av de helägda bolagen har också ett dotterbolag.

KÖPINGS KOMMUNKONCERN

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Styrmodell

Köping kommuns styrmodell bygger på tillitsbaserad styrning och ska vara vägledande för planering, genomförande, uppföljning och förbättringsarbete. Med en tydlig och effektiv styrning får de politiska besluten genomslag i hela kommunen och skapar värden för de vi är till för.

För att kunna skapa dessa värden utgår vi från de grunduppdrag som våra nämnder, styrelser och verksamheter har, samt de kommungemensamma utvecklingsmålen. Styrningen av kommunens verksamheter sker genom kvalitetsstyrning, målstyrning och ekonomistyrning.

Utifrån Köpings vision ”Tillsammans skapar vi vår framtid” har kommunfullmäktige beslutat om tre kommungemensamma utvecklingsmål. Dessa har fokus på utveckling av det lokala samhället och demokratin samt koppling till de globala målen i Agenda 2030.

Utöver utvecklingsmålen har varje verksamhet sina egna mål utifrån sitt grunduppdrag. Styrmodellen tydliggör hur samtliga delar i planering och uppföljning hänger ihop.

Kvalitetsstyrning innebär att grunduppdragen kvalitetssäkras i tre perspektiv; verksamhet, medarbetare och ekonomi.

För varje perspektiv finns ett av fullmäktige beslutat mål. Dessa är:

- Kommunens verksamheter erbjuder största möjliga kvalitet för givna resurser.
- Vi har engagerade medarbetare som trivs och utvecklas och ett gott ledarskap.
- Vi har god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans.

Tillsammans skapar vi vår framtid

Kommungemensamma utvecklingsmål

När vi säger tillsammans så menar vi det

Vi växer med ansvar

Det vi erbjuder lockar

Verksamhetens grunduppdrag

Budget med ekonomistyrningsprinciper som ständigt ifrågasätter om vi använder resurserna på bästa sätt.

God ekonomisk hushållning, där en verksamhetsplan med effektiviseringsåtgärder årligen tas fram som en löpande del i verksamhetsutvecklingen.

EKONOMI

Prioriterade områden utifrån verksamhetens grunduppdrag.

Tydligt prioriterade utvecklingsinsatser med målformulering strategier och åtgärder.

Vi styr med målstyrning (kort sikt)

MÅL

Kvalitetssäkring av grunduppdraget för perspektiven verksamhet, medarbetare och ekonomi.

Vad kännetecknar god kvalitet och vilka indikatorer är viktiga att följa.

Vi följer att kvaliteten är god

KVALITET

Kvalitetssäkring av verksamhetens grunduppdrag görs genom att identifiera viktiga kvalitetsfaktorer och följa dessa med väl valda indikatorer. Målet är att utveckla verksamheten genom ständiga förbättringar med största möjliga kvalitet för de vi är till för med engagerade medarbetare och gott ledarskap samt med en ekonomi i balans.

Målstyrning innebär att planera för särskilda prioriterade områden utifrån verksamhetens grunduppdrag. Det som behöver förändras, förbättras för att kvaliteten ska vara god. De prioriterade målen ska kopplas till tilldelade medel. Ekonomistyrning ska ske med god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagens bestämmelser för god ekonomisk hushållning är centrala i kommunens ekonomistyrning. Kommunfullmäktige fattar i budget för respektive år beslut om ett övergripande finansiellt mål. Målet ska bidra till att skapa en god ekonomisk hushållning ur ett långsiktigt perspektiv för kommun och koncern. Målet ska uttrycka en önskvärd resultatnivå och finansiell ställning i koncernen.

I årsredovisningens ska fastställas om kommunen uppnått god ekonomisk hushållning. Detta bedöms efter två parametrar.

- Måluppfyllelsen för det finansiella målet.
- Måluppfyllelsen för nämnder och styrelsers grunduppdrag

KOMMUNENS EKONOMISKA RESULTAT

För att ha beredskap att möta konjunkturförändringar och ändrade förutsättningar, skall Köpings kommuns ekonomiska resultat årligen motsvara minst 0,75 % av totala skatteintäkter, statsbidrag och utjämning.

Indikator	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2023
Kommunens ekonomiska resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. (%)	4,4	6,8	2,7	0,6

En förutsättning för att ha uppnått god ekonomisk hushållning är att de finansiella målen uppnåtts.

Planeringen och uppföljningen av nämnder och styrelsers verksamheter beskrivs i de tre perspektiven. För verksamhetsperspektivet ska kvalitetsstyrningen av grunduppdraget planeras och följas upp så att vi har den största möjliga kvaliteten för givna resurser.

För medarbetarperspektivet följer kommunen upp att verksamheten har engagerade medarbetare och ett gott ledarskap vilket är en förutsättning för att vi ska klara vårt uppdrag och utveckla verksamheten.

För den ekonomiska målsättningen finns gemensamma målsättningar vad gäller budgetföljsamhet för de kommunala verksamheterna och resultatkrav i ägardirektiven för bolagen. Styrelser och nämnder kan även komplettera med egna ekonomiska målsättningar för att uppnå ett önskat resultat. Under detta perspektiv kan det även anges målsättningar som ska främja kostnadseffektiv verksamhet. Kommunfullmäktige kan i samband med budgetbeslutet även besluta att ge särskilda uppdrag till styrelser och nämnder. Dessa ska avrapporteras i delår och årsredovisning. Om uppdraget innebär att särskilda resurser måste tillsättas bör det beaktas i budgetbeslutet.

Finansiellt mål

Köpings kommun har nedanstående mål för att främja god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv för kommun och koncern. Se tabell nedan.

Kommunens mål

Den politiska styrningen sker genom verksamhetsmål och finansiella mål. Verksamhetsmålen består av utvecklingsmål samt prioriterade områden på nämnds- och styrelsenivå. I detta avsnitt beskrivs de gemensamma utvecklingsmålen. I styrelser och nämnders verksamhetsplaner redovisas målsättningar och prioriteringar utifrån grunduppdraget, vad gäller perspektiven verksamhet, medarbetare samt ekonomi.

Gemensamma utvecklingsmål

Köpings kommun har tre gemensamma utvecklingsmål där fokus ligger på utvecklingen av det lokala samhället och demokratin. Målen har även koppling mot FN:s Agenda 2030 vilken består av 17 globala mål. Arbetet leds av kommunchefen med stöd av kommunledningsgruppen. Rapporteringen av resultatet sker till kommunstyrelsen. Varje utvecklingsmål har en målsamordnare som leder arbetet och ansvarar för att målområdet har en handlingsplan. Denna handlingsplan är styrande för arbetet med utvecklingsmålen.

Till varje utvecklingsmål finns ett eller två delmål som leds av målkoordinatorer. Utvecklingsmålen kommer att följas upp med indikatorer samt genom utvärdering av det arbete och de aktiviteter som genomförts.

De tre målen finns presenterade till höger på sidan:

UTVECKLINGSMÅL 1

NÄR VI SÄGER 'TILLSAMMANS' MENAR VI DET

Hit vill vi: Köpings kommun har en levande demokrati där delaktighet och kommunikation bygger tillit.

Delmål:
Vi erbjuder möjligheter att påverka och vara delaktig i utformningen av samhället

Delmål:
Tillsammans skapar vi förutsättningar för en förbättrad och jämlik folkhälsa

UTVECKLINGSMÅL 2

VI VÄXER MED ANSVAR

Hit vill vi: Köping ska vara en hållbar, trygg och i inspirerande kommun som ger förutsättningar för livskvalitet.

Delmål:
Vi skapar förutsättningar för fler bostäder och arbetar för en trygg och attraktiv livsmiljö

Delmål:
Vi arbetar aktivt för en hållbar miljö och minskad klimatpåverkan

UTVECKLINGSMÅL 3

DET VI ERBJUDER LOCKAR

Hit vill vi: Köping ska vara en kommun där människor och företag vill etablera sig och växa, och där kompetens både finns och skapas.

Delmål:
Vi skapar bra förutsättningar för näringslivet genom kompetensutveckling, service och myndighetsutövning

Ekonomiska förutsättningar

Samhällsekonomisk utveckling

2022 skulle bli året när världen och ekonomin skulle återhämta sig efter den pandemi som pågått och delvis pågår. Året har istället präglats av en ny världskris i form av ett krig i Ukraina. Det säkerhetspolitiska ostabila läge som världen nu befinner sig i påverkar oss alla. Inte minst ekonomiskt. Börser har tappat värde, vissa produkter är en bristvara, inflationen är hög vilket i sig leder till ökade räntor. Sammantaget ger det kommunen ett klart sämre ingångsläge 2023 än någon kunnat förutspå bara för ett år sedan.

Av allt att döma stundar en tid med högre arbetslöshet och en stor risk för ett ökat utanförskap där människor inte har råd att hantera de stora pris- och ränteökningar vi sett under hösten 2022.

Utifrån den relativt höga inflation som råder blir statliga ekonomiska stimulanspaket mer komplexa. Ett statligt stöd ger å ena sidan en mer hållbar välfärd men å andra sidan riskerar det att spä på konsumtionen och med det

inflationen. Till 2023 kom ett tillskott till kommunsektorn på 4,2 miljarder i generellt statsbidrag vilket innebär 10,5 miljoner till Köpings kommun.

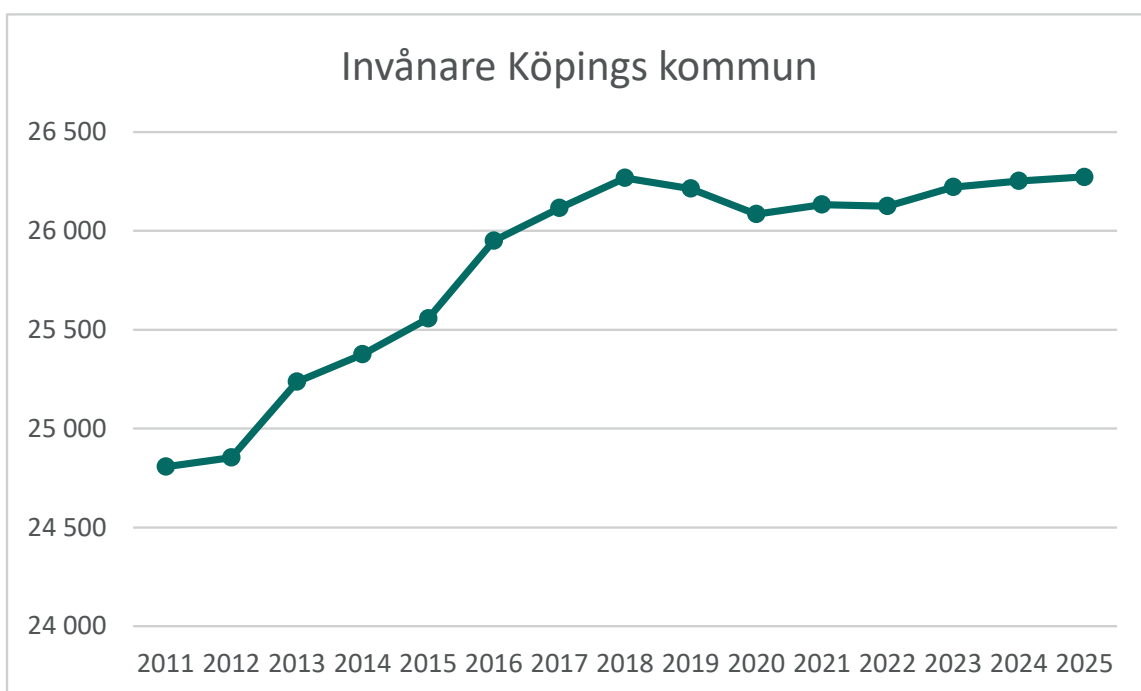
Befolkningsutveckling

Från 2010 och fram till och med 2018 har befolkningstillväxten i Köpings kommun varit relativt stark. I snitt ökade befolkningen i kommunen med 180 personer per år. I samband med pandemin så har den internationella rörligheten minskat och med en mer restriktiv invandring så har befolkningen istället minskat något under 2019–2020. Efter det har antalet invånare legat relativt stilla och de kommande åren förväntas befolkningen öka något. Befolkningen i Köpings kommun beräknas uppgå till knappt 26 400 personer år 2030.

Demografi

I hela landet befinner vi oss i en period där vår åldersstruktur på befolkningen förändras. Vi blir allt fler äldre och under perioden 2020–2033 förväntas antalet människor som är 85 år och äldre öka med 50% i Köping.

Antalet människor i arbetsför ålder har minskat något över tid vilket gör att försörjningskvoten förändras, det vill säga färre människor ska försörja fler.

Kommunalskatt

I Köpings kommun har den kommunala skattesatsen varit 22,16% sedan 2012 och den är också oförändrad till 2023. Prognosen för skatteunderlaget framåt utgår från Sveriges kommuner och regioner (SKR) cirkulär 22:37 från oktober. Att skatteunderlaget beräknas öka framåt beror främst på ökade löner i samhället.

SKATTEUNDERLAGETS ÖKNING (%)

2021	2022	2023	2024	2025
5,0	4,2	4,0	4,5	4,1

Löner

I budgeten har höjd tagits för löneökningar för 2023 och nämnderna kommer under året att kompenseras för den faktiska löneökningen.

LÖNEÖKNINGAR (%)

2023	2024	2025
3,2	3,3	3,4

I kronor motsvarar detta cirka 40 mkr per år i ökade personalkostnader.

Pensionskostnader

Köping tillämpar den så kallade blandmodellen för pensionsredovisningen. Pension intjänad före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och som kostnad efterhand som pensionsutbetalningar sker. Pension intjänad efter 1998 är i huvudsak avgiftsbestämt och utbetalas till de anställdas pensionsförvaltare och kostnadsförsamma år som den tjänas in.

Kostnaden för avtalspensioner ökar relativt kraftigt till 2023 och förväntas öka ytterligare till 2024. Den stora ökningen 2023 beror främst på inflationsuppgången, men även på löneökningar under pandemin och premiehöjningar i det nya pensionsavtalet.

En dryg fjärdedel förklaras sammantaget av det nya pensionsavtalet som tecknades mellan SKR, Sobona och de fackliga organisationerna och som gäller från 2023.

För Köpings kommun ökar pensionskostnaderna med knappt 55 mkr till 2023.

Lån

Kommunens långfristiga låneskuld uppgår till 594 mkr vid bokslutet 2022. Utöver kommunens lån har också de kommunala bolagen lån. Kommunfullmäktige har beslutat att kommunens långfristiga upplåning får ökas med 250 mkr under 2023.

Räkenskaper

RESULTATBUDGET OCH PLAN (MKR)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	412,8	356,5	356,5	356,5	356,5
Verksamhetens kostnader	-2106,5	-2056,9	-2148,7	-2192,7	-2240,8
Avskrivningar	-60,9	-61,2	-74,7	-85,6	-102,4
Effektivisering	0,0	10,0	26,4	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-1754,7	-1751,6	-1840,6	-1921,8	-1986,7
Skatteintäkter	1248,2	1280,2	1 325,1	1 375,1	1 427,9
Generella statsbidrag och utjämning	534,2	494,8	554,4	561,1	565,1
Finansiella intäkter	25,9	0,2	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-4,6	-10,4	-26,9	-32,7	-38,6
Resultat efter finansiella poster	49,0	13,3	12,0	-18,3	-32,3
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	49,0	13,3	12,0	-18,3	-32,3

Planen för 2024–2025 baseras på följande antaganden:

- Oförändrad skattesats
- Löneökningar i linje med den prognos SKR har
- Utveckling av skatteunderlag och statsbidrag enligt den prognos SKR har
- Ökade avskrivningskostnader utifrån planerade investeringar
- Räntekostnadsökningar utifrån ökat ränteläge samt behov av nya lån
- Pensionskostnader utifrån pensionsprognos från kommunernas pensionsanstalt (KPA)

Observera att effektiviseringar för 2024–2025 ej finns med i planen. I planen 2024–2025 finns heller inte någon kostnadsökning för övriga kostnader eller politiska satsningar med. Som tabellen ovan visar så förväntas kostnaderna öka i snabbare takt än intäkterna vilket kommer att medföra ytterligare effektiviseringar för kommunen de kommande åren. Detta skulle kunna ändras om exempelvis staten skjuter till ytterligare medel till kommunerna.